

37. Elintarvikekeskus

Lautakunnan kokoonpano ja kokoukset. Elintarvikekeskuksen lautakunnan kokoonpano v. 1958 oli seuraava: puheenjohtaja toim.joht. Anni Voipio, varapuheenjohtaja lääket.lis. Uno Tötterman sekä jäsenet: järjestösiht. Hertta Arvisto, varastonesimies Oskari Helelius, tal.op. Alli Häggman, toiminnanjoht. Alarik Katra, keittiöapul. Aili Piironen, toimits. Martti Rauhamo, prof. Paavo Roine. Kaupunginhallituksen edustaja lautakunnassa oli varat. Kaj Erik Östenson.

Lautakunta kokoontui 10 kertaa ja sen käsittelemien asioiden pykäläluku oli 145. Saapuneita kirjeitä oli 28 ja lähetettyjä 37.

Lautakunnan päätökset. Lautakunnan päätöksistä mainittakoon mm. seuraavat: valittiin kassantarkastajat kertomusvuodeksi (27. 1. 7 §); määrättiin ne viranhaltijat, joilla oli elintarvikekeskuksen puolesta oikeus kertomusvuonna hyväksyä laskut ja allekirjoittaa maksumääräykset ja lähetteet (27. 1. 8 §); laitoksen v:n 1957 tilinpäätös ja v:n 1959 talousarvioehdotus hyväksyttiin (20. 3. 40 §, 20. 5. 63 §); laitos oikeutettiin tilaamaan v:ksi 1959 määrätyt sanoma- ja aikakauslehdet (18. 9. 100 §); tehtiin päätöksiä eräiden elintarvikehankintojen suorittamisesta (18. 9. 93, 95 §, 16. 10. 107 §, 9. 12. 136 §); päätettiin lautakunnan kokousajoista (27. 1. 6 §); laitoksen irtaimistoluettelon hoitaja määrättiin v:ksi 1959 (9. 12. 137 §); ikälisiä vastaavia palkankorotuksia myönnettiin erälle laitoksen työntekijöille (27. 1. 14 §, 9. 12. 139 §); kertomus elintarvikekeskuksen toiminnasta v. 1957 hyväksyttiin (20. 3. 44 §); päätettiin hyväksyä lautakunnan puheenjohtajan toimenpide, joka koski lausunnon pyytämistä kaupunginlakimieheltä siitä, olisiko elintarvikekeskuksen tuotantokomitean käsiteltävä laitoksen virkanimityskysymyksiä (20. 3. 47 §, 17. 4. 55 §) sekä päätettiin jakaa poikkeuksellisesti jäätelöannos kansakoululaisille (17. 3. 58 §).

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle asioista, jotka koskivat: tilien, varaston ym. vahvistettujen markkamääräisten arvojen ylärajojen korottamista (20. 3. 41 §) sekä ruokatehtaan pääemännän ja yhden emännän osallistumista koulukeittoloiden emäntäkursseille (20. 2. 34 §). Yleisten töiden lautakunnalle esitettiin kasvisvaraston rakennustöiden kiirehtimistä (24. 7. 82 §) ja ruokatehtaan vuosikorjausten suorittamista (20. 2. 22 §).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle asioista, jotka koskivat: kaupungin irtaimen omaisuuden ja vuositilintarkastajien v:n 1957 kertomuksia (20. 5. 66 §, 24. 7. 76 §); hankintakomitean mietintöä (24. 7. 77 §) sekä laitoksen kassa- ja tiliosaston laskentatehtävien koneellistamistukimusten lykkäämistä toistaiseksi (9. 12. 135 §). Palkkalautakunnalle annettiin lausunto eräistä virkasäännössä ilmenevistä epäkohdista (9. 12. 132 §).

Laitoksen henkilökunta. Henkilökunnan lukumäärä oli 172, josta määrästä ruokatehtaassa ja kunnallisissa ruokaloissa 156, Herttoniemen kasvisvarastossa 5 sekä kassa- ja tiliosastossa 11. Vakinaisia viranhaltijoita oli 84, joista eläkkeelle siirtyi 4. Tilapäisiä viranhaltijoita oli 2. Työsopimussuhteessa oli 86 henkilöä, joista eläkkeelle siirtyi 2 ja erosi 7.

Vuoden aikana täytettiin 17. palkkaluokan emännän virka (17. 4. 52 §) ja 8. palkkaluokan keittiöapulaisen virka (27. 1. 13 §).

Laitoksen työskentelytilat ja teknillinen välineistö. R u o k a t e h d a s. Koulukeittiössä suoritettiin kesällä perusteellisia maalauksia, ikkunoita kunnostettiin ja pilareita suojattiin

teräspeltilevyllä. Höyrykattiloiden lauhdeveden erottajia uusittiin ja putkisto päällystettiin alumiinilevyllä.

Pikkukeittiössä uusittiin paistosuunien vastuksia sekä kytkimiä ja kunnostettiin astianpesukone.

Jäähdyttämöitä korjattiin ja niiden jäähdytysneste uusittiin. Kuorimon perunan-kuorintakoneiden kuorintalevyt uusittiin. Ompelimossa suoritettiin yleismaalaus. Lämpökeskukseen asennettiin uudet kattilat ja veden käsittelylaite. Kiinteistön pihamaan päällystys uusittiin.

Herttoniemen kasvisvarasto. Vanhan varaston perunalaariväleikköjä kunnostettiin, lattiaa uusittiin ja välikattoa tuettiin piiruilla. Rakennuksen seiniä uusittiin osittain. Katto kunnostettiin ja vasoitusta vahvistettiin. Varastoon johtavat rumpusillat uusittiin. Varastorakennus luovutettiin kiinteistöviraston talo-osastolle 29. 12.

Uuden varaston harjannostajaistilaisuus oli 23. 8. Varasto valmistui pääosiltaan 1. 10., jolloin pienien perunaerien vastaanotto voitiin aloittaa. Hankintasuunnitelman mukaiset kasvismäärät saatiin varastoiduiksi loka—jouluukuun aikana.

Laitoksen toiminta. Pääosa laitoksen työstä kohdistui ruoan valmistamiseen ja toimitamiseen kouluille. Edelliseen vuoteen verraten liikevaihto lisääntyi 334 484 400 mk:sta 365 399 799 mk:aan.

Elintarvikkeita hankittiin ruoan valmistamiseen laitoksen ruokatehtaassa kaupungin kansa- ja ammattikouluille, 13 suomenkieliselle oppikoululle, 6 ruotsinkieliselle oppikoululle, kunnallisille ruokaloille, 17 leikkikentälle, koulupuutarhoille, kaupunginhallituksen tilaisuuksiin, sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle, Ab. P. G. Holm Oy:lle, Metalliteos Oy:lle, Oy. Helsingin Meijeriliikkeelle, Hoover Oy:lle ja Helsingin Työväen Säästöpankille.

Elintarvikkeita välitettiin Auran, Kivelän, Laakson, Malmin, Marian, Nikkilän ja Nummelan sairaaloille, Kauniaisten ja Pukinmäen hoitokoteihin, Koskelan sairaskodille, Kustaankartanon vanhaikodille, 11 opetuskeittiölle, 9 lastenkodeille, 66 lastentarhalle, 4 lastenseimelle, 3 päiväkodille, 4 kesäsiirtolalle, ruotsinkieliselle sokeainkoululle ja sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle.

Laitos toimi ruokatarvikkeitten hankintaelimenä yhteistoimin sairaalalautakunnan alaisten sairaaloiden sekä huolto- ja lastensuojelulautakuntien alaisten laitosten kanssa. Hankintoja suunnittelevana asiantuntijaelimenä toimi laitoksessa hankintajaosto.

Hankitut tärkeimmät ruokatarvikemäärät olivat:

ruokaleipää (kuiva paino)	61 425 kg	sipulia	5 941 kg
ruokaleipää	827 960 kpl	verta	3 112 »
kahvileipää	179 578 »	makkaraa	32 838 »
jauhoja	95 995 kg	raavasta	160 381 »
suurimoita ja hiutaleita ..	55 260 »	vasikkaa	65 659 »
makarooneja	4 830 »	sikaa	57 238 »
herneitä	80 134 »	lammasta	1 286 »
kidesokeria	51 030 »	maksaa	6 365 »
palasokeria	4 420 »	kieltä	451 »
siirappia	600 »	kanoja ja kalkkunoita ...	5 524 »
omenamarmelaadia	1 640 »	kalaa (tuoretta ja savust.)	8 639 »
kahvia	2 510 »	silakoita (suolattuja)	615 »
teetä	39 »	silliä	1 024 »
kaakaota	42 »	puolukoita	17 500 »
kuivattuja hedelmiä	5 009 »	virvoitusjuomia	47 302 pulloa
maitoa	1 548 015 l	pilsneriä	34 584 »
piimää	51 101 »	talouskaljaa	419 »
voita	5 533 kg	savukkeita	109 960 rasiaa
margariinia	8 300 »	sikaareja	3 810 »
suolaa	18 919 »		

Herttoniemen kasvisvarastosta välitettiin:

	perunaa kg	porkkanaa kg	lanttua kg	punajuurta kg	kaalia kg	yhteensä kg
elintarvikekeskukselle	698 935	16 605	29 080	7 555	28 313	780 488
kaupungin laitoksille	421 498	27 870	25 208	15 420	12 998	502 994
muille	2 750	—	—	—	—	2 750
varastossa 31. 12.	740 972	24 877	30 066	10 194	16 749	822 858
Yhteensä	1 864 155	69 352	84 354	33 169	58 060	2 109 090

Kertomusvuoden alussa oli kasvisvarastossa laitoksen toimesta hankittuja kasviksia seuraavasti: perunaa 458 208 kg, porkkanaa 22 358 kg, lanttua 29 282 kg, punajuurta 13 045 kg ja kaalia 10 346 kg. Kasvikset ostettiin lajiteltuina ja säilyivät suhteellisen hyvin. Huhti—toukokuussa hankittiin kasvikset kesäajan tarvetta varten.

Elintarvikekeskuksen, lastentarhain lautakunnan, lastenkotien johtokunnan ja kaupungin kesäsiirtoloiden käyttöön hankitut vilja- ja siirtomaatuotteet varastoitiin laitoksen Helsinginkadun 24:ssä sijaitsevaan kasvisvarastoon. Sairaaloille ja kunnallisille laitoksille hankittu liha varastoitiin kaupungin teurastamon kylmään tilaan.

Vapaata Herttoniemen kasvisvaraston varastotilaa kiinteän materiaalin ja hedelmien varastointiin vuokrattiin seuraaville toiminimille ym. jäljempänä mainituista vuokrista: sähkölaitokselle 125 m², 150 000 mk, Valiolle 813 m², 796 480 mk, Kesko Oy:lle 750 m², 886 000 mk, Helsingin Toverit -nimiselle yhdistykselle 40 m², 40 000 mk, Hankintaliike Leikas Oy:lle 10 m², 1 000 mk ja Helsingin Kauppiat Oy:lle 10 m², 1 000 mk, yhteensä 1 748 m² ja 1 874 480 mk:n vuokrasta.

Lisäksi vuokrattiin seuraaville yhtiöille ym. varastotilaa mm. juurikasvien varastointiin (tilat tarkoittavat 1 000 kg:n eriä): Oy. Gustav Paulig Ab:lle 100, vuokra 90 000 mk O. Backman'ille 105, vuokra 52 500 mk, H. Tuomikoskelle 110, vuokra 112 500 mk ja Kahvi Oy:lle 40, vuokra 6 000 mk, eli yhteensä 355 kg:n määrälle 261 000 mk:n vuokrasta.

Vuokratulot varastotiloista olivat kaikkiaan 2 135 480 mk.

Ruokatehtaassa valmistettuja annoksia myytiin kansa-, oppi- ja ammattikouluille 4 184 716, kunnallisille ruokaloille 601 334, kaupungin leikkikentille ja koulupuutarhoille 83 558, huoltolautakunnan työtuville 39 262, kaupunginhallituksen tilaisuuksiin 16 210 ja yksityisille laitoksille ja liikkeille 41 817, yhteensä 4 966 897.

Vähennys vien 1957 verrattuna oli 2 954 annosta.

Ruokatehtaassa valmistettuja annoksia myytiin 12 kunnalliselle ruokalalle, 75 Helsingin kansakoululle, 2 ammattikoululle, 19 oppikoululle, 17 kaupungin leikkikentälle ja 2 koulupuutarhalle, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen tilaisuuksiin, sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle, Sedmigradskyn pikkulastenkoululle, Tabunovin koulun lastentarhalle, Töölön valmistavalle koululle, Venäläiselle koululle ja lastentarhalle, Ab. P. G. Holm Oy:lle, Metalliteos Oy:lle, Helsingin Työväen Säästöpankille, Oy. Helsingin Meijeriliikkeelle, Hoover Oy:lle, Suomen Teatterikoululle, Helsingin kauppakoululle ja Kultaseppäkoululle.

Liikevaihdon ryhmitys:

	1958 mk	1957 mk
Kansakoulut	174 341 996	156 056 603
Ruokatat	79 757 278	76 162 033
Sairaalat	44 053 224	43 433 468
Huoltotoimi	15 277 035	12 627 075
Erinäiset kaupungin laitokset	33 009 067	27 989 238
Muu liikevaihto	14 766 912	15 281 367
Luontoisedut	4 194 287	2 934 616
Yhteensä	365 399 799	334 484 400

Liikevaihdon jakautuminen ilmenee seuraavasta:

	Kaupungin laitokset		Muut ostajat	
	mk	%	mk	%
Raaka-aineita	67 785 120	18.6	1 267 414	0.3
Ruokaa	196 460 928	53.8	97 102 903	26.6
Sekalaista	589 076	0.2	2 194 358	0.6
Yhteensä	264 835 124	72.5	100 564 675	27.5

Tilinpäätös 31. 12. 1958

	mk
<i>Tulot:</i>	
Elintarvikekeskuksen tulot	361 205 512
Luontoisedut	4 194 287
	<u>365 399 799</u>

Menot:

Elintarvikekeskus	
Palkkiot	258 000
Vakinaiset viranhaltijat	36 893 633
Tilapäiset viranhaltijat	778 320
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	131 222
Viranhaltijain ylityökorvaukset	263 587
Muut palkkamenot	32 066 618
Vuokra	4 876 070
Vedenkulutus	762 758
Lämpö	4 822 347
Valaistus	1 040 347
Kaluston hankinta	1 500 056
Kaluston kunnossapito	1 327 231
Tavaran ostot.....	255 516 411
Tarverahat.....	6 627 025
Korjaukset.....	525 009
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	3 456 205
Konttokuranttitilin korko	2 245 851
	<u>353 090 690</u>

Kassa- ja tiliosasto

Vakinaiset viranhaltijat	5 605 190
Tilapäiset viranhaltijat	411 989
Viranhaltijain ylityökorvaukset	111 959
Muut palkkamenot	316 260
	<u>6 445 398</u>
Yhteensä	359 536 088

Tulos:

Tulot tilien mukaan	365 399 799
Menot » »	359 536 088
	<u>Ylijäämä 5 863 711</u>